

Souhrnná teritoriální informace Somálsko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Addis Abebě (Etiopie) ke dni 15.
5. 2020 15. 5. 2020 17:18

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.10)
3. Vztahy země s EU (s.13)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.15)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.19)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.20)
7. Kontakty (s.23)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Politicko-bezpečnostní situace v Somálsku byla i v roce 2019 značně komplikovaná a předpokládá se, že hlavní bezpečnostní problémy budou přetrvávat také v nejbližších letech. To se odrazí na výstavbě federálního státu a bude komplikovat práci na nové ústavě. Prezident Farmajo nicméně ukázal, že umí na komplikované politické scéně své země manévrovat. Důvodem k optimismu je i to, že do Mogadiša v roce 2019 přijela řada bohatých Somálců, žijících v zahraničí, kteří teď chtějí v Somálsku investovat a zemi budovat. V Somálsku se výrazně politicky i ekonomicky angažovalo Turecko a o politický a ekonomický vliv zde soupeří země Zálivu.

Nejvýznamnějším hospodářským sektorem bylo tradičně zemědělství, které v r. 2019 tvořilo 60 % HDP. Rozvoji hospodářství brání kromě nedostatku financí také nedostatečná infrastruktura. Možnosti federální vlády získat prostředky z místních zdrojů jsou v podstatě omezeny na příjmy z přístavu, letiště a hotelů v Mogadišu, na příjmy telekomunikačních a elektrotechnických společností a na příjmy z peněžních převodů expatriotů.

Předpokládaný růst hospodářství v roce 2019 činil 2,9 %. Mírné zlepšení ve srovnání s předchozím rokem bylo způsobeno postupem v revitalizaci zemědělství a rostoucí spotřebou obyvatel.

Koncem ledna 2020 oznámil MMF, že je spokojen s výsledky monitorování svých programů v zemi, což je podmínka pro oddlužení v rámci iniciativy HPIC. Somálsko tak v roce 2020 očekává od MMF a SB dluhovou úlevu ve výši 390 milionů USD ze svého celkového dluhu 8,4 miliard USD. Kromě toho se očekává, Pařížský klub, který sdružuje největší somálské věřitele, odepíše v r. 2020 2,49 mld USD, které země Pařížskému klubu dluží.

Somálsko také s MMF projednává (2019 a 2020) nový tříletý makroekonomický reformní plán, který by byl finančně podpořen z Extended Credit Facility a z Extended Fund Facility.

Všechny uvedené aktivity se odvíjely nezávisle na pandemii COVID-19, která se projevila v ekonomické oblasti. Zaím známí finanční pomoc v reakci na COVID:

Světová banka dne 2. 4. 2020 schválila první finanční pomoc, s cílem podpořit ekonomiky rozvojových zemí postižené dopady epidemie COVID-19. K pomoci se 6. 4. přidalo také Japonsko, které poskytlo WFP 7,5 milionů USD, nicméně to bylo orientováno na ekonomiky států postižené na přelomu let 2019/2020 přemnožením kobylek. Africká rozvojová banka se stejným cílem uvolnila dne 2. 4. pro země Afrického rohu 147 milionů USD. G20 se dne 15. 4. 2020 dohodla na suspendování splátek bilaterálních dluhů nejchudších zemí (členů IDA) do konce roku. "International Institute of Finance", který na mezinárodním poli reprezentuje soukromé kreditory, vyzval lídry soukromého světového sektoru, aby se na dobrovolné bázi k iniciativě G20 připojili. V dubnu 2020 také MMF schválil finanční pomoc z fondu Catastrophe Containment and Relief Trust (CCRT) ve výši 500 milionů USD s cílem odpuštění dluhové služby 25-ti nejchudším zemím, z toho 19-ti v Africe.

Zvláštní kapitolou somálské politické a ekonomické scény je de facto nezávislý, ale neuznaný region Somaliland. Tento region má díky klidnému bezpečnostnímu prostředí značně vyšší rozvojový potenciál, než zbývající část Somálska. Je jisté, že somalilandská "vláda" bude i nadále hledat příznivce a tlačit na formální uznání coby suverénní stát, nicméně úspěch je velmi iluzorní. Somaliland měl v r. 2019 a navzdory námitkám z Mogadiša těsné neoficiální obchodní partnerství se zemí Zálivu a s Etiopií. Administrativním (hlavním) městem Somalilandu je Hargeisa, region má svou vlastní funkční legislativu a exekutivu. Prezidentem je Muse Bihi. V roce 2020 je plánováno konání dalších parlamentních a místních voleb.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti,](#)

náboženských skupin)

- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu:

Somálská demokratická republika
Jamhuuriyadda Dimuqraadiga Soomaaliya (somálsky)
Al-Džumhúrija ad-Dímúkratíja as-Somálíja (arabsky)

Prezident:

Mohamed Abdullahi "Farmajo" Mohamed

Složení vlády:

Předseda vlády - Hassan Ali Khayre

Místopředseda vlády - Mahdi Ahmed Guled

Ministr zahraničních věcí - Ahmed Isse Awad

Ministr vnitra a federálních záležitostí - Abdi Mohamed Sabriye

Ministr financí - Abdirahman Duale Beyle

Ministr obrany - Abdirashid Abdullahi Mohamed

Ministr školství - Abdullahi Godah Barre

Ministr záležitostí ústavy - Salah Ahmed Jama

Ministryně humanitárního a krizového řízení - Hamza Said Hamza

Ministr plánování a hospodářské podpory - Jamal Mohamed Hassan

Ministryně přístavů a námořní dopravy - Maryan Aweys

Ministr letecké dopravy a letectví - Mohamed Abdullahi Salad

Ministr pošt a telekomunikací - Abdi Anshur Hassan

Ministr hospodářského zviřectva a pastvin - Hussein Sheikh Mohamud Hussein

Ministryně obchodu a průmyslu – Abdullahi Ali Hassan

Ministr veřejných prací a obnovy - Abbas Abdullahi Sheikh Siraji

Ministr náboženských záležitostí - Sheikh Nur Mohamed Hassan

Ministryně pro ženy a lidská práva - Deeqa Yasin Hajji Yusuf

Ministr vnitřní bezpečnosti - Abukar Islow Duale

Ministr zemědělství a rozvoje venkova - Said Hussein lid

Ministr zdravotnictví a sociální péče - Fowsiya Abiikar Nur

Ministr rybolovu a mořských zdrojů - Abdullahi Bidham Warsame

Ministryně mládeže a sportu - Khadijo Mohamed Diriye

Ministr informací - Mohamed Abdi Hayir Maareeye

Ministryně spravedlnosti - Hassan Hussein Haji

Ministr práce - Sadik Warfa

Ministr energetiky a vody - Fowziyo Mohamed Sheikh

Ministr ropy a minerálních zdrojů - Abdirashid Mohamed Ahmed

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Počet obyvatel:
 - odhad CIA k červenci 2020: 11 754 125
 - World population review pro rok 2020: 15 800 000
 - www.worldmeters pro duben 2020: 15 802 605
 - průměrný věk: 16, 7 let

- Průměrný roční přírůstek: 2,21 % (odhad CIA pro rok 2020)
4. nejvyšší porodnost na světě: 6, 26 dětí na jednu ženu v roce 2020 (worldpopulationreview)
- Demografické složení: 50,2 % ženy, 49,8 % muži
- Národnostní složení: Somálci 85 % (Daarood, Hawiye, Dir, Isaaq, Murile, Garre, Shiikhaal, Madhibaan, Yibro iyo Ciise Jabuti); Bantu a další (včetně 30 000 Arabů) 15 %
- Náboženské složení: islám (99,8 %), křesťanství (0,1 %)
- 47 % obyvatel žije na venkově

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Dostupné údaje Světové banky, EIU, CIA k 15. 5. 2020 jsou za rok 2018

Nominální HDP/obyv. (USD, běžný kurz, dle SB):

2013	2014	2015	2016	2017	2018
521	295	294	296	309	314,5

Vývoj objemu HDP (mil. USD, běžný kurz, dle SB):

2013	2014	2015	2016	2017	2018
5 350	3 946	4 049	4 198	4 509	4 721

Míra inflace: 2019: 4, 4 % (ADBG)

Míra nezaměstnanosti: 2017

SB odhaduje pro rok 2017 60 %

Rozsah chudoby, 2017: % populace žijící za méně než 1,9 USD/den

51, 5 %

70 % obyvatel žije pod hranicí chudoby (dle ADBG)

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Příjmy a výdaje: ze státních rozpočtů Somálska (mil. USD):

	2014	2015	2016	2017 skutečné	2018 revidováno	2019 rozpočet
Příjmy	145,3	199,0	246,3	248,3	297,1	344,2
domácí příjmy	84,3	113,9	139,2	142,6	172,5	189,9
příjmy z daní	73,8	85,7	107,8	112,0	127,9	135,2
nedaňové příjmy	10,5	28,1	31,5	30,6	44,7	54,7
dary donorů	61,0	85,2	107,1	105,6	124,6	154,3
Výdaje	151,1	199,0	246,3	245,6	297,1	344,2
Operační výdaje	150,9	184,5	223,2	227,9	262,9	295,5
mzdy zaměstnanců	77,2	79,1	94,9	124,6	144,8	155,3
nákup zboží a služeb	57,6	75,8	77,7	67,2	76,3	89,9
granty	10,1	15,2	16,1	23,4	33,1	35,8
nepředvídané výdaje	3,8	2,7	2,4	4,0	4,4	2,5
nedoplatky	2,2	11,7	32,0	40,5		
Kapitálové výdaje	0,2	14,5	23,1	9,2	26,0	
Bilance	- 5,8	0,0	0,0	2,7	0,0	0,0

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Obchodní bilance a zahraniční dluh: miliony USD, SB k 05/2020 uvádí poslední údaje k roku 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
vývozy zboží FOB	464,8	641,9	607,8	684	649,7	450,4
dovoz zboží FOB	1621,6	1827,3	2 030,6	2 149,4	2 391,2	2849,0
celkový zahraniční dluh	3 054,7	3 055,5	2 953,2	2 891,7	2 649,2	2958,0

- **Devizové rezervy:** 30,45 milionů USD (poslední dostupný údaj je od CIA z roku 2014, v současnosti nejsou ve statistikách uváděny)
- **Veřejný dluh vůči HDP:** n/a
- **Zahraniční zadluženost v %HDP (dle SB)**

2013	2014	2015	2016	2017
2062,02	56,83	52,98	46,26	40,3

- **Celková zahraniční zadluženost v mil USD (dle EIU)**

2013	2014	2015	2016	2017
3 070	2 961	2 894	2 865	2 958

Při jednáních na okraji 32. Summitu AU v Addis Abebě dne 16. 2. 2019 požádal somálský ministr financí mezinárodní komunitu o prominutí zahraničního dluhu, který měl k uvedenému datu činit 4,7 mld USD.

- **Dluhová služba:**

V roce 1986 činila 65,7 %

Od roku 2014 do současnosti: 0 %

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální banka, The Somali Central bank:

Po svém kolapsu na počátku občanské války r. 1991 se pokouší o obnovení svých aktivit. Aktuálně funguje jako fiskální a finanční činitel vlády a s pomocí Světové banky zavádí nutná technická řešení. Současnou prioritou SCB je udržet monetární kontrolu, jelikož většina hotovostních transakcí je prováděna v USD (= aktuálně de facto somálská měna), nebo v padělcích Somálského šilinku. Byla vypracována road map pro měnovou reformu, která zahrnuje frontální útok na padělky šilinků a a tisk nových bankovek. Již byla vydány nové bankovky v hodnotě 1000 šilinků, ale obchodníci v některých regionech je odmítají akceptovat.

V hlavním městě funguje několik soukromých bank, jejich působnost však nepřesahuje jeho rámec. V celém Somálsku úspěšně působí bankovní servis a systém zasílání peněz zvaný Dahabshiil.

Seznam:

Al Barakat Bank

Amal Bank

Commercial and Savings Bank od Somalia

Trust African Bank

First Somali Bank (otevřena v roce 2012 jako první komerční banka v /"jižním"/ Somálsku od roku 1991)

www.firstsomalibank.com

International Bank of Somalia (od roku 2014)

www.ibsbank.so

National Bank of Somalia

Premier Bank (od roku 2014, pracuje v rámci práva Sharia, první banka v Somálsku umožňující používání MasterCard a Visa)

Salaam Somali Bank (založena v roce 2009 jako od roku 1991 první mezinárodní banka sídlící v Mogadišu)

www.salaasombank.com

Somali Commercial Bank

Universal Somalia

Daryeel Bank Ltd.

Somali Bank Ltd.

My Bank Ltd.

Agro Africa Bank

Další "centrální banky" jsou v samozvaných a defacto nezávislých "republikách" Somalilandu a Puntlandu. Nutnost definovat jejich územní zodpovědnosti a vztah vůči SCB začíná být velmi urgentní:

Dara-Salaam Bank

www.darasalaambank.com

1.7 Daňový systém

Daň z obratu: 10 %

Daň z příjmu právnických osob (corporate tax): 35 %

Daňový systém je na "Doing Business" hodnocen 190. místem ze 190 (pro srovnání ČR je na 53. místě).

2. Zahraniční obchod a investice

Rozvoj zahraničního obchodu je nadále negativně ovlivňován nevyvinutým právním rámcem a meziregionálními tensemi v rámci federace. Somaliland navzdory námitkám centrální somálské vlády udržuje neoficiální obchodní partnerství se státy Zálivu.

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance za posledních 5 let (miliony EUR, srovnání s předchozím rokem v %; dle EK - DG for Trade)

rok	dovoz		vývoz		saldo		obrat	
	miliony EUR	změna %	miliony EUR	změna %	miliony EUR	změna %	miliony EUR	změna %
2015	1 928	27,0	609	34,1	-1 319	23,9	2 538	28,6
2016	2 121	10,0	577	-5,3	-1 543	17,0	2 698	6,3
2017	2 493	17,5	425	-26,4	-2 068	34,0	2 917	8,1
2018	2 473	-0,8	467	9,9	-2 007	-3,0	2 940	0,8
2019	3 134	26,7	560	20,1	-2 574	28,3	3 694	25,7

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Obchodní výměna Somálska dle zemí v r. 2019 (miliony EUR, podíl v %; dle EK - DG for Trade)

dovoz				vývoz				obrat			
	země	mio. EUR	%		země	mio. EUR	%		země	mio. EUR	%
	svět	3 134	100		svět	560	100		svět	3 694	100
1	Čína	680	21,7	1	Omán	94	16,7	1	Čína	695	18,8
2	Indie	578	18,4	2	Saúdská Arábie	47	8,4	2	Indie	596	16,1
3	Omán	385	12,3	3	EU 27	22	3,9	3	Omán	479	13,0
4	Etiopie	346	11,0	4	Jemen	20	3,6	4	Etiopie	346	9,4
5	Turecko	243	7,8	5	Indie	18	3,3	5	Turecko	249	6,7
6	EU 27	137	4,4	6	Japonsko	16	2,9	6	EU 27	159	4,3

7	Keňa	101	3,2	7	Čína	16	2,8	7	USA	101	2,7
8	USA	100	3,2	8	Katar	8	1,4	8	Saúdská Arábie	100	2,7
9	Malajsie	83	2,6	9	Jžní Korea	6	1,1	9	Malajsie	83	2,2
10	Egypt	78	2,5	10	Turecko	6	1,1	10	Egypt	79	2,1

2.3 Komoditní struktura

Komodity dovozu 2017 (dle OEC; <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/ssd/>)

vývoz 198 milionů USD				dovoz 2 230 milionů USD			
pořadí	položka	miliony USD	%	pořadí	položka	miliony USD	%
1.	ovce a kozy	87,9	44,4	1.	surový cukr	263	11,8
2.	hovězí dobytek	43,8	22,1	2.	rýže	165	7,4
3.	"insect resin"	25,1	13,9	3.	jedlé přípravky	67,2	3,0
4.	měkkýši	16,7	8,4	4.	výrobky ze zeleniny	46,3	2,1
5.	mražené ryby	5,4	2,7	5.	rolovaný tabák	40,0	1,8

Obchod EU se Somálskem v r. 2019 dle komodit - 5 nejvýznamnějších sekcí SITC (miliony EUR; dle EK - DG for Trade)

Dovoz				Vývoz			
SITC	položka	mio. EUR	% total	SITC	položka	mio. EUR	% total
2	suroviny, nejedlé, vyjma paliv	23	98,1	0	potraviny a živá zvířata	42	32,4
0	potraviny a živá zvířata	0	0,9	7	stroje a dopravní prostředky	40	30,8
6	vyrobené zboží klasif. dle materiálu	0	0,3	2	suroviny, nejedlé, vyjma paliv	18	14,3
9	komodity a transakce	0	0,2	8	výrobky různé	10	7,4
7	stroje a dopravní prostředky	0	0,2	5	chemikálie a podobné zboží	9	7,3

(Pozn.: komoditní údaje EIU v květnu 2020 jsou za rok 1990)

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V prosinci 2019 podepsal somalilandský prezident Muse Bihi se společností DP World (Dubai) dohodu o vybudování multifunkční (logistika, sklady, obchod, výroba) zóny volného obchodu v přístavu Berbera. Rozlohou 12 km² se bude jednat o největší zónu volného obchodu v zemích Afrického rohu.

V Somálsku zatím funkční zóna volného obchodu není.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice (mil. USD, dle SB; 2016: www.somaliampf.org):

<https://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD?locations=SO&view=chart>

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
102,0	107,3	446,0	434,0	516,0	756,0	384,0	409

Zásadní investice byla ze strany francouzské firmy Total do výzkumu potenciálních ropných nalezišť.

Přímé zahraniční investice (% HDP, dle zprávy MMF)

2015 odhad	2016 odhad	2017 odhad	2018 projekce	2019 projekce	2020 projekce
4,5	4,9	5,2	5,5	5,7	5,6

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Institucionální omezení pro vstup zahraničního kapitálu nejsou. Snahou vlády bude vytvořit podmínky pro přilákání zahraničních investorů.

Somálský investiční zákon je z roku 1987 a k dispozici je na:

<https://investmentpolicy.unctad.org/investment-laws/laws/65/somalia-foreign-investment-law>

3. Vztahy země s EU

Evropská unie patří mezi dominantní hráče v podpoře politického procesu, stabilizaci, rozvoji infrastruktury, humanitární asistenci a zajištění bezpečnosti v Somálsku. S alokovanými 3,4 mld. EUR pro roky 2015-2020 představuje největšího globálního donora v zemi. Celá polovina je vynaložena na bezpečnost, zajištění míru a stability, včetně postupného předávání zodpovědnosti za bezpečí somálským federálním ozbrojeným silám. EU koncentruje v zemi úsilí na to, aby v roce 2020 mohly proběhnout všeobecné volby. V roce 2018 byl v Mogadišu otevřen EU Compound, v němž sídlí Delegace Evropské unie.

Navzdory masivní rozvojové a bezpečnostní podpoře obchodní a ekonomické vztahy mezi EU a Somálskem zaostávají za potenciálem. Mezi hlavní formální i neformální obchodní partnery Somálska se řadí země Zálivu, Jemen a Turecko.

Evropská unie je jedním z hlavních donorů ve financování mise AMISOM (African Union Mission to Somalia). Její mandát byl v červenci 2018 prodloužen do 31. května 2019. EUTM-Somalia se podílí na výcviku a poradenství členů somálských ozbrojených sil. Její mandát, který původně skončil 31. prosince 2018, byl prodloužen do 31. prosince 2020 s rozpočtem necelých 23 mil. EUR. EUNAVFOR - Operace ATALANTA hraje klíčovou roli v boji proti modernímu pirátství u somálských břehů, zatímco EUCAP Somalia se zaměřuje na budování kapacit námořní bezpečnosti v Rohu Afriky.

COVID-19:

8. 4. 2020 zahájila EU činnost "Team Europe". Byl vytvořen 20 milionů EUR fond. Tyto finanční prostředky mají jít na pomoc nejohroženějším zemím, zejména v Africe.

14. 5. 2020 oznámil Komisař pro krizové řízení EU Janez Lenarčič poskytnutí další finanční podpory ve výši 105,5 milionů EUR jen zemím Afrického rohu. Tyto finance půjdou na humanitární projekty v Etiopii (42 milionů), Somálsku (48 milionů), Keni (15 milionů) a Džibutsku 500 000).

Podkapitoly:

- 3.1. [Zastoupení EU v zemi](#)
- 3.2. [Obchodní vztahy země s EU](#)
- 3.3. [Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU](#)

3.1 Zastoupení EU v zemi

Kontakty na příslušnou Delegaci EU v Nairobi:

EU Delegation to Somalia

P.O.Box 30475 - 00100

Nairobi, Kenya

tel.: + 254 020 271 2380 / 3250

fax: + 254 020 271 0997

e-mail: delegation-somalia@eeas.europa.eu

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Eurostat obraty EU se Somálskem neuvádí.

DEU na svých stránkách (https://eeas.europa.eu/delegations/somalia/1764/somalia-and-eu_en) informuje: "EU nemá se Somálskem mnoho přímých, nebo formálních obchodních vztahů. Hlavními obchodními partnery země jsou Jemen a semě Zálivu. "Somálský program obnovy a rozvoje" je zaměřen na růst zahraničního obchodu prostřednictvím podpory zpracovatelských průmyslů založených na produkci skotu a ryb a také prostřednictvím podpory malých výrobn například produkce medu."

S cílem pomoci Somálsku posunout jeho obchodní horizont je rozvíjen "Národní indikativní program" EU. Tento program je zaměřen zejména na rostlinnou a živočišnou výrobu a rybolov. Mimoto podporuje soukromý sektor.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

EU je hlavním rozvojovým partnerem Somálska. **Národní indikativní program** (NIP) 2014 - 2020 na Somálsko alokuje 286 milionů EUR. Program byl vytvořen dle priorit tzv. "Somali Compact".

Fondy z NIP jsou rozděleny:

Budování státu a míru - 100 milionů EUR

Potravinová bezpečnost a pomoc - 86 milionů EUR

Vzdělávání - 60 milionů EUR

Opatření ve prospěch civilní společnosti - 14 milionů EUR

podpůrná opatření - 26 milionů EUR

COVID-19:

8. 4. 2020 zahájila EU činnost "Team Europe". Byl vytvořen 20 milionů EUR fond. Tyto finanční prostředky mají jít na pomoc nejohroženějším zemím, zejména v Africe.

14. 5. 2020 oznámil Komisař pro krizové řízení EU Janez Lenarčič poskytnutí další finanční podpory ve výši 105,5 milionů EUR jen zemím Afrického rohu. Tyto finance půjdou na humanitární projekty v Etiopii (42 milionů), Somálsku (48 milionů), Keni (15 milionů) a Džibutsku 500 000).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Ve dnech 16. a 17. 5. 2018 navštívila město Hargeisu (somálský region Somaliland) multioborová podnikatelská mise vedená náměstkem MPaO ČR. Proběhlo společné obchodní fórum a bilaterální jednání firem, která zorganizovala Somalilandská obchodní, průmyslová a zemědělská komora.

Ve dnech 27. 1. - 2. 2. 2020 se uskutečnila neoficiální mise Somalilandu do Prahy. Zúčastnili se jí somalilandský ministr obchodu, turistiky a průmyslu, ministr pro investice, zástupce ministra zahraničních věcí, předseda somalilandské obchodní komory a obchodní zástupce diplomatické mise Somalilandu v Addis Abebě.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Vývoz, dovoz a bilance ČR (tis. USD, dle ČSÚ):

	2015	2016	2017	2018	2019
vývoz	196	166	25	169	398
dovoz	122	222	204	157	274
bilance	74	- 56	- 189	12	124

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Hlavní položky českého vývozu (r. 2019, dle ČSÚ, SITC5):

Pořadí	Kód zboží	Název zboží	USD tis.
1.	78433	Brzdy, servobrzdy a jejich díly	104
2.	78439	Ostatní díly a příslušenství	66
3.	66472	Laboratorní, chemické,	66

		průmyslové zboží z keramiky	
4.	77572	Mlýnky na potraviny, strojky na extrahování ovocných šťáv	27
5.	6994	Pružiny a pružinové listy ze železa a oceli	19
6.	77584	Elektrické žehličky	18
7.	7523	Ostatní zařízení k automatickému zprac. dat	17
8.	77581	Elektrická čerpadla vody průtokové, zásobníkové a ponorné	11
9.	69969	Výrobky ze železa a oceli jiné	11
10	77551	Vysavače s el. motorem	10
		Celkem vývoz ČR do Somálska 2019	398

Hlavní položky českého dovozu (r. 2019, dle ČSÚ, SITC5):

Pořadí	Kód zboží	Název zboží	USD tis.
1.	972	Zlato mincovní, mince zlaté, mince běžné	97
2.	77316	Ostatní el. vodiče pro napětí do 1000 V	46
3.	961	Mince (ne zlaté) mimo zákonných platidel	38
4.	5816	Ostatní trubky, potrubí, hadice	18
5.	57313	Polyvinilchlorid jiný, změkčený	14
6.	78683	Přívěsy a návěsy jiné	11

7.	77521	Domácí chladničky	9
8.	72852	Díly strojů pod záhlavím 728.42	7
9.	68252	Měděné plechy tenké ié, páskovina nad 0.15 mm ze slitin mědi	4
10	55135	Koncentráty silic v tučích, olejích, voscích, vodné roztoky silic	3
		Celkem dovoz ČR ze Somálska 2019	274

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Mezi ČR a Somálskem nedochází v oblasti služeb k žádné výměně.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

ZÚ Addis Abeba nemá žádné informace o českých investicích ani joint-ventures v Somálsku.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Platnost obchodní dohody z r. 1976 mezi Somálskem a ČSSR byla v souvislosti se vstupem ČR do EU ukončena.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

V roce 2018 byl v regionu Somalilandu v oblasti Sanaag v rámci **České rozvojové spolupráce** (ČRS) realizován tzv. malý lokální projekt (MLP). Český příspěvek činil cca 20 000 USD. Cílem projektu bylo přispět k rozvoji vzdělávací infrastruktury v regionu a byla postavena dvoutřídková kancelář a skladem, současně byla zřízena vzdělávací komise.

Také v roce 2019 byl v oblasti Sanaag realizován MLP ve výši cca 20 000 USD. Cílem projektu bylo přispět k rozvoji zdravotnické infrastruktury v regionu. Bylo postaveno a vybaveno zdravotnické centrum.

EU a členské státy alokovaly na projekty v Somálsku od r. 2015 do r. 2020 3,4 mld. EUR, což z nich činí největšího donora. Více než polovina směřuje na rozvojovou pomoc, podporu bezpečnosti, máru a rozvoje vzdělávání a ekonomiky.

Dalším významným donorem jsou USA.

V Somálsku se mimo EU a ČS EU (v Somalilandu) rozvojově výrazněji angažuje Turecko. Jeho pomoc je realizována zejména státní agenturou TIKa, ale in nevládními tureckými organizacemi. Turecko se začalo výrazněji projevovat v době hladomoru v 90. letech a silně se zapojilo po roce 2011. Naopak Somálsko napomohlo Turecku v ekonomickém přístupu do oblasti Afrického rohu a Východní Afriky. Z turecké strany jsou za pomoci kromě humanitárních a rozvojových aspektů ekonomické a politické cíle ("neootomanistická koncepce" - Turecko se odvolává na sdílení náboženských a kulturních hodnot). Turecká pomoc je často rozpočtového charakteru a v civilní oblasti se soustředí na infrastrukturní pomoc a zemědělské projekty.

Celková přijímaná oficiální rozvojová pomoc (miliony USD, dle SB, poslední dostupný údaj ke 14. 5. 2020 je za rok 2018):

<https://data.worldbank.org/indicator/DT.ODA.ALLD.CD?locations=SS-SO>

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
998,6	1 054	1 109	1 254	1 169	1 760	1 573

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Obsah neuveden

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Vzhledem k nestabilní situaci není země perspektivní s výjimkou realizace rozvojových projektů financovaných mezinárodními institucemi (těžební průmysl, zemědělské technologie, energetika, spoje a infrastruktura).

Potenciál je ve větší míře ve stabilním Somalilandu: energetika, zpracování masa, ryb, zemědělské technologie, technologie na zpracování zemědělských výrobků, výstavba a renovace letišť, dodávky malých letadel, farmaka a zdravotnický materiál. V oblasti služeb je perspektivní geologický průzkum.

[Aktuální sektorové příležitosti pro Somálsko](#)

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](#).

5.2 Kalendář akcí

Somálsko:

Aktivity Somálské obchodní a průmyslové komory: https://somalichamber.so/?post_type=event

Somaliland:

V hlavním městě Hargeise se nepravidelně koná "Somaliland International Trade Fair", naposledy v roce 2018.

V prosinci 2018 a 2019 se uskutečnil "Somaliland Industrial Trade Fair". velvyslanectví v Addis Abebě registrovalo pouze účast ze sousední Etiopie.

Každoročně v únoru se koná "Somaliland International Book Fair".

kontakt: www.somalilandchamber.com

Termíny konání veletrhů a konferencí jsou v roce 2020 v souvislosti se šířením koronaviru rušeny a posouvány.

Velvyslanectví ČR v Addis Abebě proto doporučuje prověřit aktuální stav dotazem u somálské a somalilandské obchodní komory.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Obsah neuveden

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Je doporučováno využívat seriózní a jinými zahraničními partnery dlouhodobě prověřené zástupce. Kontakt na obchodní komoru v somalilandské Hargeise: www.somalilandchamber.com. Exporty do Somálska jsou často realizovány nepřímo s využitím reexportérů v Dubaji, což snižuje také rizika platby.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Centrální systém se za desetiletí občanské války zhroutil a dovozní podmínky nelze celoplošně jednoznačně specifikovat. Předpokládají se nicméně běžně užívané dokumenty. Ochrana domácího trhu není centrálně zavedena.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Postup dle webu na Doing Business/Somalia:

1. Registrace jména nové společnosti u veřejného notáře.
2. Ověření jedinečnosti jména na seznamu Ministerstva obchodu a průmyslu Somálska
3. Veřejný notář ověří zakladatelskou smlouvu a stanovy společnosti (musejí obsahovat informace o podílnících a ke každému 2 fotografie, jejich podíly, název a logo společnosti, fyzické adresy, kopie pasů), poplatek je obvykle 100 USD
4. Získání licence - není stanoven pevný poplatek; certifikát vydává příslušná municipalita a musí být veřejně vyvěšen
5. Získání obchodní registrace na Ministerstvu obchodu a průmyslu, Dept. of Business Registration
6. Otevření bankovního účtu (v Mogadishu: International Bank of Somalia, Dahsal Bank, Premia Bank)
7. Pořízení razítka společnosti

Právní ochrana je velice nízká.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Je doporučováno využívat osobních kontaktů spolehlivého zástupce - partnera.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Dle Doing Business/Somalia je ochrana duševního vlastnictví velice nízká.

6.6 Trh veřejných zakázek

Informace o publikovaných tendrech lze získat na [placených internetových portálech](#).

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Rizika jsou dána celkovou situací v zemi. Somálsko je dle klasifikace OECD (a potažmo EGAPu) hodnoceno jako nepojistitelné. Využíván je barterový obchod, v ostatních případech se doporučuje užívat neodvolatelný akreditiv otevřený u renomované zahraniční banky. Jakékoliv obchodní aktivity jsou vysoce rizikové.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Většina obchodu Somálska je realizována prostřednictvím kanceláří v Dubaji (Spojené arabské emiráty) která tak je efektivním obchodním centrem země. Většina dovozů rovněž prochází Dubají, kde jsou překládány z větších plavidel na malé plachetnice (pouze Boosaaso a Berbera jsou schopny, vzhledem k relativně dobré bezpečnostní situaci, přijímat větší plavidla).

Ekonomická spolupráce zemí Afrického rohu včetně Somálska se zeměmi Zálivu je v porovnání se spoluprací s jinými zeměmi výrazná. Promítá se i v investičních aktivitách.

Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky: somálsština (oficiální), arabština, italština, angličtina

Státní svátky:

- 1. leden – Nový rok
- 1. květen – Den práce
- 26. červen – Den nezávislosti
- 1. červenec – Den založení republiky
- 28. listopad – Svátek obětování

Kromě výše uvedených se slaví rovněž muslimské svátky Eid al-Fitr, Eid al-Adha a Ashura, jejichž konkrétní datum závisí na muslimském/lunárním kalendáři.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Cesta do Somálska se vzhledem k bezpečnostní situaci nedoporučuje.

Výjimkou je návštěva regionu Somaliland, kde je bezpečnostní situace ve srovnání se se zbývající částí země v současnosti lepší. Předpokladem je, že cestující je na letišti v Hargeise očekáván seriózním partnerem, který jej vyzvedne a doprovází. Mezi Addis Abebou a Hargeisou jsou dva přímé lety (Ethiopian Airlines) denně. V každém případě je i tak nutno informovat se o aktuálním bezpečnostním stavu a doporučuje se informovat o cestě velvyslanectví ČR v Addis Abebě.

Případnou nutnou služební cestu do Mogadisha a dalších regionů země je třeba zásadně předem konzultovat a informovat se na aktuální bezpečnostní stav.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

V Somálsku je v současnosti irelevantní.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

S místní zdravotnickou péčí nejsou zkušenosti; vzhledem k místním podmínkám lze očekávat velmi nízkou úroveň. Somálsko je celoročně a ve všech oblastech země malarickou oblastí. Od zahraničních návštěvníků přijíždějících z oblastí postižených žlutou zimnicí může být vyžadováno potvrzení o očkování proti tomuto onemocnění. Doporučuje se očkování proti virové hepatitidě A (B při delším pobytu), tetanu, břišnímu tyfu a poliomyelitidě. Návštěvníků severních oblastí v období od prosince do května je doporučováno očkování proti meningokové meningitidě (objevují se zde pravidelně její epidemie)

V zemi existují tyto nemocnice:

- Puntland Hospital
- Edna Adan University Hospital (Hargeisa): tel. +252 2 525 016
- Badhan Hospital
- Berbera Regional Hospital
- Gardho General Hospital
- Hargeisa Hospital: tel. +252 2 523 114

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of the Czech Republic
Kirkos Kifle Ketema Rd., Kebele 15, House No. 289
Addis Ababa, P. O. BOX 3108
tel.: +251 11 5516382; Fax: +251 11 5513471
konzulární pohotovost: 00252 911 222401
e-mail: addisabeba@embassy.mzv.cz
web: <http://www.mzv.cz/addisabeba>

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí ČR
Odbor ekonomické diplomacie
Loretánské náměstí
118 00 Praha 1 - Hradčany
tel.: 224 182 592
e-mail: oed@mzv.cz

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Oddělení Afriky a Blízkého východu
Politických vězňů 20
112 49 Praha 1
tel.: 224 852 729 / 224 853 131

České instituce na podporu exportu nejsou v Somálsku zastoupeny.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Nejsou známa, případně prakticky prověřena.

Dle na internetu dohledatelných informací: 888 - policie, 999 - hasiči, 555 - ambulance.

Mogadishu:

Banadir Hospital

+252 61 8035555

Somaliland:

Hargeisa Hospital:

+252 2 523 114

Ambassador Hotel

+252 2 566666

Oriental Hotel

+252 2 514999

7.4 Internetové informační zdroje

- UNDP in Somalia www.so.undp.org/content/somalia/en/home.html
- BBC profil Somálska www.bbc.com/news/world-africa-14094503
- portál vlády Somalilandu <http://somalilandgov.com>
- ministerstvo zahraničních věcí www.slforeign.com
- zpravodajský portál Somalilandu www.somalilandpress.com
- Somalilandská obchodní a průmyslová komora: www.somalilandchamber.com

Hotely:

Ambassador Hotel

www.ambassadorhotelhargeisa.com, ambassadorhotelhargeisa@hotmail.com

Maan-Soor Hotel

www.maan-soor.com, maansoorhotel@hotmail.com, maansoor_hotel@com